

תפ"ח 17766/10/22 - מדינת ישראל - פמ"ד ע"י נגד אחמד אלג'ראבעה, חוסאם אבו רקייק

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

תפ"ח 17766-10-22 מדינת ישראל נ' אלג'ראבעה(עציר) ואח'

בפני כבוד השופט בן טולילה, אב"ד
כבוד השופטת לחיאני שהם
כבוד השופט עטר

המאשימה
נגד
הנאשמים
מדינת ישראל - פמ"ד ע"י ב"כ עו"ד צרי ועו"ד בר יוסף
1. אחמד אלג'ראבעה - ע"י ב"כ עו"ד דוד יפתח
2. חוסאם אבו רקייק - ע"י ב"כ עו"ד רן אבינועם

החלטה בבקשת נאשם 2 להפרדת נאשמים ובטענה "מקדמית"

כללי:

נגד הנאשמים תלוי ועומד כתב אישום המייחס לנאשם 1 עבירות של רצח והפרת הוראה חוקית ולנאשם 2 עבירה של חבלה בכוונה מחמירה. בתמצית, מעובדות כתב האישום עולה כי ביום 14/09/22 בעקבות סכסוך, הגיעו הנאשמים, כל אחד בליווי "אחר" כשהם מצוידים בסכין למקום מפגש. במהלך האירוע ולאחר שהמנוח תקף את נאשם 1 והאחר עימו הגיע באמצעות סכין, שלף הנאשם 1 חפץ חד באמצעותו דקר פעמים רבות את המנוח אשר מת מאוחר יותר בבית החולים כתוצאה מפצעיו. במקביל, ניסה הנאשם 2 לדקור את האחר שהגיע יחד עם נאשם 1 באמצעות סכין בפלג גופו העליון.

תמצית טיעוני הצדדים:

ב"כ הנאשם 2, בטיעונו הכתובים העלה נימוקים בדמות יעילות, הימשכות ההליך ומניעת עיוות דין לצד ניגוד האינטרסים הברור הקיים בין שני הנאשמים - דבר שעשוי לשיטתו להוביל לקשיים בהעדת עדים. נוסף לאלה, הועלתה טענה מקדמית הנוגעת לניסוחו של כתב האישום. נטען כי לא היה מקום לייחס לנאשם עבירה של חבלה בכוונה מחמירה וכי החמרה זו בהוראות החיקוק הנה תוצאה של הגשת כתב אישום מאוחד בו מיוחסת לנאשם 1 עבירת רצח.

ב"כ המאשימה בתגובתה בכתב ביקשה לדחות את הבקשה. בטיעוניה הפנתה למסגרת הנורמטיבית וההלכה הנוהגת

התומכים לשיטתה בהגשת כתב אישום אחד. כמו כן, התייחסה לכל טענה שהעלה הסנגור ונימקה מדוע לטעמה אין בטענות אלה כדי להוביל לקבלת הבקשה. ב"כ הנאשם 1 בחר שלא להגיב לבקשה על אף שניתנה לו אפשרות לעשות כן.

דין והכרעה:

לאחר שעיינו בטענות הצדדים ושקלנו את הוראות החוק והפסיקה, באנו לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

סעיף 87 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982 (להלן: "**החסד"פ**") קובע:

"מותר להאשים בכתב אישום אחד כמה נאשמים אם כל אחד מהם היה צד לעבירות שבכתב האישום או לאחת מהן, בין כשותף ובין בדרך אחרת, או אם האישום הוא בשל סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת.." (ההדגשות אינן במקור).

סעיף 88 לחסד"פ (בו מתבקש בית המשפט לעשות שימוש) קובע: **"בית המשפט רשאי, בכל שלב שלפני הכרעת הדין, לצוות על הפרדת המשפט באישום פלוני שנכלל בכתב האישום, או על הפרדת משפטו של נאשם פלוני שהואשם עם אחרים."**

על התכלית העומדת בבסיס צירופם של מספר נאשמים בכתב אישום אחד עמד בית המשפט העליון בשורה של החלטות. כך ר' למשל בג"צ 4451/04 קסטוריאנו נ' כבוד השופטת ח' כוחן (פורסם ביום 16/06/04):

"צירוף נאשמים לכתב אישום אחד, בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף 87 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), היא "דרך המלך" המיועדת להגשים שתי תכליות עיקריות: האחת - יעילות דיונית המושגת בניהול הליך אחד ובשמיעת העדים פעם אחת ... והשנייה - צדק מהותי המושג בהערכה אחידה של מהימנות העדים, ובאפשרות לקבוע מדרג ענישה על פי חלקו של כל נאשם במכלול המעשים ... עם זאת, ייתכנו מקרים שבהם צירוף הנאשמים יקפח את הגנתו של אחד מהם, ולשם כך, בין השאר, ניתנה לבית המשפט הסמכות להחליט בכל שלב משלבי הדיון שלפני הכרעת הדין על הפרדת משפטו של נאשם פלוני שהואשם ביחד עם אחרים..."

עיון בעובדות כתב האישום מלמד כי שני הנאשמים לקחו לכאורה חלק באירוע אחד. אכן, אין המדובר בשותפים לעבירה אלא בשניים שפעלו באופן אלים האחד כלפי ה"צד השני" לסכסוך. עם זאת, ברי כי העדים והראיות לאירוע הם ברובם זהים והפרדת הנאשמים תוביל לשמיעה כפולה של חלק מהעדים ויש בכך כדי לפגום ביעילות ההליך. זאת ועוד, כיוון שעסקינן באירוע אחד ישנה אף חשיבות שמותב אחד יעריך את מהימנות העדים ויקבע ממצאים עובדתיים אחידים לגבי אופן קרות האירוע תוך מניעת מצב של "דיבור בשני קולות".

החשש של ב"כ הנאשם 2 כי ניגודי האינטרסים בין הנאשמים יוביל לעיוות דין וקושי בהגעה לחקר האמת אין בו ממש. בית המשפט בהיותו מקצועי ידע להעריך את הראיות הספציפיות הקיימות, אם בכלל, לגבי כל אחד מהנאשמים בנפרד. עצם ניגוד אינטרסים בין נאשמים איננו מצדיק לכשעצמו הפרדת נאשמים והחשש מוסר עת כל אחד מהנאשמים מיוצג על ידי עורך דין מטעמו אשר מביא לפני בית המשפט את טענות מרשו בלבד.

החשש שאחד העדים לא יעיד כלל או יעיד דווקא לזכותו של נאשם 1 בשל היותם קרובי משפחה אף היא לא מצדיקה הפרדת הנאשמים - ראשית, כיוון שאין בהפרדה זו כדי להסיר חשש זה אפילו יוגשו כתבי אישום נפרדים. ושנית, יש לבית המשפט כלים ויכולת להעריך עדים גם אם לכאורה יש להם מלכתחילה נטייה להעיד לטובת צד אחד לאירוע. לא למיותר להוסיף כי עצם הקרבה המשפחתית אין בה כדי ללמד בהכרח על תוכן עדותו של העד.

למעלה מן הצורך, במצב הקיים, האפשרות של המאשימה לעשות שימוש באמרתיו של הנאשם 1 נגד נאשם 2 אפשרית רק במידה ונאשם 1 יבחר להעיד להגנתו (דבר שלגביו אין ודאות) מה שאין לומר במקרה בו מוגש אישום נפרד נגד נאשם 2 בו נאשם 1 מופיע כעד תביעה.

באשר לטענות הנוגעות לניסוח כתב האישום באופן המחמיר עם נאשם 2 רק בשל צירופו לנאשם 1 שהואשם בעבירת הרצח - כידוע, הבחירה כיצד לנסח את כתב האישום ואיזו עבירה לייחס לנאשם היא פררוגטיבה של המאשימה והתערבות בשיקול דעת המאשימה שמורה למקרים חריגים בלבד [ראו: **מדינת ישראל נגד אסף קסטיאל (02/10/13)**]. במקרה דנן, בוודאי בשלב זה שבו בית המשפט טרם נחשף לראיות, נדמה כי הוראת החיקוק שיוחסה לנאשם 2, על פניו, נמצאת בהלימה עם העובדות המיוחסות לו בכתב האישום ועל כן גם לטענה זו אין ביסוס.

מכל האמור מצאנו לדחות את הבקשה ואת הטענה המקדמית.

ניתן והודע היום ז' אדר
תשפ"ג, 28/02/2023
בהיעדר הנוכחים.
דניאל בן טולילה, שופט

טל לחיאני שהם, שופטת יואב עטר, שופט